

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра культурології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

_____ Ігор БОЛБОТ

" ____ " _____ 2026 р.

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри

культурології

Протокол № ____ від " ____ " _____ 2026 р.

Завідувач кафедри

_____ Ірина МАЙДАНЮК

РОЗГЛЯНУТО

Гарант ОП «Інженерія програмного забезпечення»

_____ Вайганг Ганна Олександрівна

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ЕТНОКУЛЬТУРОЛОГІЯ

Галузь знань F Інформаційні технології

Спеціальність F2 Інженерія програмного забезпечення

Освітня програма Інженерія програмного забезпечення

Факультет Інформаційних технологій

Розробник: Майданюк І.З., д.філос. н., проф., зав.каф., Пузиренко Я.В., к.філол.н., доц.,

доц., Сидоренко І.Г., к.філос.н., доц., Чайка В.В., доктор філософії (PhD), ст.викл.

Головата Н.А., к.іст.н., викладач

Київ - 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Дисципліна є важливою складовою підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності «Комп'ютерні науки» та спрямована на формування у студентів сучасних компетентностей, необхідних для ефективного використання у професійній діяльності. Програма дисципліни передбачає ознайомлення студентства з етнокультурологією як наукою, що вивчає традиційний тип культури, соціальний і культурний досвід етносу, закріплений в традиціях, звичаях, народному мистецтві. Вивчення дисципліни зазвичай охоплює міждисциплінарне вивчення етнічної культури, історії, традицій, менталітету, релігії, мови, обрядів і ролі у формуванні національної ідентичності.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь

Освітній ступінь	Першого (бакалаврського) ОП
Галузь знань	F Інформаційні технології
Спеціальність	F2 Інженерія програмного забезпечення
Освітня програма	Інженерія програмного забезпечення
Факультет/ННІ	Інформаційних технологій

Характеристика навчальної дисципліни

Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість змістових модулів	3
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-
Форма контролю	Екзамен

Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти (повний термін навчання)

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	-
Семестр	1	-
Лекційні заняття	15 год.	-
Лабораторні роботи	-	-

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Практичні, семінарські заняття	15 год.	-
Самостійна робота	60 год.	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	-
Форма контролю	Екзамен	-

Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: сформувати у здобувачів спеціальностей галузі Інформаційні технології систему знань про основні поняття та закономірності розвитку етнокультурних процесів, розвинути здатність розуміти вплив культурних особливостей на комунікацію, сприйняття та використання цифрових технологій, сформувати навички врахування етнокультурного різноманіття під час проектування програмного забезпечення, цифрових платформ і користувацьких сервісів, а також сприяти розвитку міжкультурної компетентності, критичного мислення та відповідального використання інформаційних технологій у глобальному цифровому просторі

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Етнокультурологія» (за їх наявності)

Набуття компетентностей

K3 — Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

K5 — Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

K8 — Здатність діяти на основі етичних міркувань.

K10 — Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

K11 — Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

K12 — Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

K21 — Здатність оцінювати і враховувати економічні, соціальні, технологічні та екологічні чинники, що впливають на сферу професійної діяльності.

Програмні результати навчання

PR2 — Знати кодекс професійної етики, розуміти соціальну значимість та культурні аспекти інженерії програмного забезпечення і дотримуватись їх в професійній діяльності.

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)						Кількість годин (заочна форма)					
	л	лаб	сем	п	с.р.	усього	л	лаб	сем	п	с.р.	усього
Модуль 1. Основні поняття етнології												
Тема 1. Культура і етнос. Історико-регіональна характеристика культури.	2	-	-	2	12	16	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Українська етнічна і національна культура. Мова та етнологія.	2	-	-	2	8	12	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 1	4	0	0	4	20	28	-	-	-	-	-	-
Модуль 2. Народна творчість												
Тема 1. Українська народна матеріальна культура. Традиційне житло та господарство українців.	2	-	-	2	12	16	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Українська народна духовна культура. Міфосвідомість. Свята життєвого циклу людини.	2	-	-	2	8	12	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 2	4	0	0	4	20	28	-	-	-	-	-	-
Модуль 3. Види і жанри сучасної української культури												
Тема 1. Українська архітектура та образотворче мистецтво	2	-	-	2	4	8	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Українське музичне та театральне мистецтво. Українська народна музика та музичні інструменти.	3	-	-	3	4	10	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Українська література.	2	-	-	2	12	16	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 3	7	0	0	7	20	34	-	-	-	-	-	-
Курсовий проект (робота)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	15	0	0	15	60	90	-	-	-	-	-	-

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Культура і етнос. Історико-регіональна характеристика культури.	2
2	Тема 2. Українська етнічна і національна культура. Мова та етнокультура.	2
3	Тема 3. Українська народна матеріальна культура. Традиційне житло та господарство українців.	2
4	Тема 4. Українська народна духовна культура. Міфосвідомість. Свята життєвого циклу людини.	2
5	Тема 5. Українська архітектура та образотворче мистецтво	2
6	Тема 6. Українське музичне та театральне мистецтво. Українська народна музика та музичні інструменти.	3
7	Тема 7. Українська література.	2
Всього годин		15

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	. Культура і етнос. Історико-регіональна характеристика культури. Основні концепції походження культури	2
2	Українська етнічна і національна культура. Історико-етнографічне районування України.	2
3	Українська народна матеріальна культура. Матеріальна культура та народні промисли України: досвід візуалізації та кодування культурної спадщини»	2
4	Українська народна духовна культура. Українські календарні свята.	2
5	Українська архітектура та образотворче мистецтво. Мистецький стиль «українське бароко»	2
6	Українське музичне та театральне мистецтво. Український театр: від традицій до авангарду.	3
7	Українська література. «Українська літературна класика в епоху штучного інтелекту».	2
Всього годин		15

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Презентація на тему: «Проект «Кімоно» як візуальна інтерпретація культурних кодів народів світу»	4
2	Проаналізувати та порівняти поняття культури та етносу у контексті міжкультурної взаємодії	4
3	Розробити модель трансформації культурних цінностей під впливом глобалізації та цифровізації	4
4	Провести аналіз конкретного етносу з точки зору його культурних традицій та ідентичності	4
5	Розв'язати практичну задачу щодо врахування етнокультурних особливостей при розробці цифрового продукту'	4
6	Написати реферат про роль народної творчості у формуванні української культурної ідентичності.	4
7	Проаналізувати особливості традиційного українського народного мистецтва та створити порівняльну характеристику з іншими народами.	4
8	Розробити модель цифрового архіву для збереження зразків народної архітектури та ремесел українського народу.	4
9	Провести аналіз традиційних українських звичаїв та обрядів, визначити їхній символічний зміст і функції у суспільстві.	4
10	Презентація на тему: «Компоненти міфосвідомості у сучасному світі.»	4
11	Написати реферат про сучасні жанри української літератури та їх особливості	4
12	Проаналізувати вплив цифрових технологій на розвиток українського мистецтва у XXI столітті	4
13	Робота на тему: «Традиційне українське весілля у картинах українських художників XIX століття»	4
14	Створити коротку текстову довідку про одного з діячів мистецтва (Соломія Крушельницька, Микола Леонтович, Лесь Курбас, Марія Заньковецька). ІТ-складова: Оформити роботу у форматі Markdown	4
15	Створити макет профілю відомого українського письменника на вибір в Instagram, X (Twitter) або Facebook.	4
Всього годин		60

Методи навчання

Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- Усне опитування для перевірки розуміння основних понять та термінів

- Тестування для оцінки знань про етнокультурні процеси та історію
- Написання есе або рефератів для аналізу етнокультурних явищ та їх впливу на сучасність
- Поточне оцінювання участі у дискусіях та обговореннях тематичних питань
- Модульний контроль для перевірки засвоєння матеріалу кожного модуля
- Підсумковий екзамен для комплексної оцінки знань та навичок

Методи навчання:

- Лекційно-дискусійний метод для ознайомлення з теоретичними аспектами дисципліни
- Метод кейс-стаді для аналізу конкретних етнокультурних явищ або традицій
- Проектний метод для створення студентами власних дослідницьких або практичних проектів з етнокультурної тематики
- Метод роботи з першоджерелами для глибшого розуміння етнічної історії та традицій
- Кооперативне навчання у малих групах для обговорення етнокультурних особливостей різних регіонів і народів
- Метод презентацій та публічних виступів для розвитку комунікаційних навичок та міжкультурної компетентності

Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Модуль 1. Основні поняття етнокультурології		
Самостійна робота. Розробити модель трансформації культурних цінностей під впливом глобалізації та цифровізації	ПРН 1, ПРН 2. Модуль спрямований на ознайомлення студентів з базовими поняттями етнокультурології, культурними кодами та їх трансформацією у контексті глобалізації та цифровізації. Студенти здобудуть знання про культурні цінності, їх вплив на інженерію програмного забезпечення та розвиток міжкультурної компетентності. Вони навчатимуться аналізувати етнічні особливості та враховувати їх при розробці цифрових продуктів.	20

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Самостійна робота. Провести аналіз конкретного етносу з точки зору його культурних традицій та ідентичності		20
Самостійна робота. Розв'язати практичну задачу щодо врахування етнокультурних особливостей при розробці цифрового продукту		20
Самостійна робота. Провести аналіз конкретного етносу з точки зору його культурних традицій та ідентичностіова позиція оцінювання		20
Модульна контрольна. Нова позиція оцінювання		20
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Народна творчість		
Самостійна робота. Написати реферат про роль народної творчості у формуванні української культурної ідентичності.	ПРН 1, ПРН 2. Модуль присвячений дослідженню ролі народної творчості у формуванні культурної ідентичності та збереженню традицій через цифрові технології. Студенти вивчать особливості українського народного мистецтва, створять моделі цифрових архівів та аналізуватимуть символічний зміст традиційних звичаїв. Це сприятиме розвитку міжкультурної компетентності та цифрової грамотності у контексті збереження культурної спадщини.	20
Самостійна робота. Проаналізувати особливості традиційного українського народного мистецтва та створити порівняльну характеристику з іншими народами.		20
Самостійна робота. Розробити модель цифрового архіву для збереження зразків народної архітектури та ремесел українського народу.		20

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Самостійна робота. Провести аналіз традиційних українських звичаїв та обрядів, визначити їхній символічний зміст і функції у суспільстві.		20
Самостійна робота. Презентація на тему: «Компоненти міфосвідомості у сучасному світі.»		20
Всього за модулем 2		100
Модуль 3. Види і жанри сучасної української культури		
Самостійна робота. Написати реферат про сучасні жанри української літератури та їх особливості	ПРН 1, ПРН 2. Модуль спрямований на ознайомлення студентів з сучасними жанрами української літератури, мистецтва та їх впливом цифрових технологій. Студенти досліджуватимуть особливості сучасних жанрів, аналізуватимуть вплив цифрових медіа на культуру, створюватимуть короткі довідки та макети профілів діячів мистецтва у соцмережах. Це сприятиме формуванню міжкультурної компетентності та цифрової грамотності.	20
Самостійна робота. Проаналізувати вплив цифрових технологій на розвиток українського мистецтва у XXI столітті		20
Самостійна робота. Робота на тему: «Традиційне українське весілля у картинах українських художників XIX століття»		20
Самостійна робота. Створити коротку текстову довідку про одного з діячів мистецтва (Соломія Крушельницька, Микола Леонтович, Лесь Курбас, Марія Заньковецька). ІТ-складова: Оформити роботу у форматі Markdown		20

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Самостійна робота. Створити макет профілю відомого українського письменника на вибір в Instagram, X (Twitter) або Facebook.		20
Всього за модулем 3		100
Додаткові бали нараховуються за участь у наукових і культурно-просвітницьких заходах, підготовку творчих та дослідницьких робіт, виконання індивідуальних завдань підвищеної складності та активну роботу, спрямовану на дослідження і популяризацію етнокультурної спадщини.		+10
Навчальна робота (разом за семестр)		70
Підсумковий екзамен		30
Разом за курс		100

Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамен/залік)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перекладання:	Лабораторні, самостійні та модульні роботи необхідно здавати у заплановані терміни. Перекладання модульних робіт допускається за наявності поважних причин у визначені кафедрою строки.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування, використання сторонніх матеріалів і несанкціонованих пристроїв під час виконання контрольних робіт, заліку або екзамену заборонено.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. Пропуски відпрацьовуються згідно з індивідуальним графіком та правилами кафедри.

Навчально-методичне забезпечення

-електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - [https:// \(https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1388\) elearn. \(https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1388\) nubip.edu.ua/ \(https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1388\) course/](https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1388)

(<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1388>)
(<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1388>)
(<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1388>));

-конспекти лекцій та їх презентації в електронному вигляді
<https://elearn.nubip.edu.ua/enrol/index.php?id=1388>;;

-Методичні рекомендації для вивчення теми «Матеріальна культура українського народу (Українське народно-декоративне вжиткове мистецтво та художні ремесла. Види та жанри)» у курсі «Етнокультурологія» / Майданюк І. З., Пузиренко Я. В., Сидоренко І. Г. – Київ: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2025. – 53 с.;

Рекомендовані джерела інформації

1. Антропологічний код української культури і цивілізації (у двох книгах) О. О. Рафальський (керівник авторського колективу), Я. С. Калакура, В. П. Коцур, М. Ф. Юрій (науковий редактор). Київ: ІІІЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2020. Книга 1. – 432 с.
2. Антропологічний код української культури і цивілізації (у двох книгах) О. О. Рафальський (керівник авторського колективу), Я. С. Калакура, В. П. Коцур, М. Ф. Юрій (науковий редактор). Київ: ІІІЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2020. Книга 1. – 432 с.
3. Етнокультурологія: навчально-методичний посібник для підготовки студентів за спеціальністю 034 – Культурологія / І. В. Гурова, С. А. Хрипко. – Київ: Вид.-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021.
4. Етнокультурологія: словник-довідник / Автор-укладач Л. М. Маєвська. – Житомир: ЖДУ, 2020.
5. . Етнокультурологія: навчально-методичний посібник для підготовки студентів за спеціальністю 034 – Культурологія / І. В. Гурова, С. А. Хрипко. – Київ: Вид.-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. – 262 с.
6. Ігнатенко І. В. Етнологія для народу. Свята, традиції, звичаї, обряди, прикмети, вірування українців. – Харків: Клуб Сімейного Дозвілля, 2016. – 320 с. – ISBN 978-617-12-0522-2.
7. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Культурологія» для студентів усіх спеціальностей усіх форм навчання / Укл.: Г. А. Сигида. – Запоріжжя: НУ «ЗП», 2020. – 82 с.
- 8.
9. Культурологія: Підручник. Одеса: Університет Ушинського, 2023. – 433 с.

0. . Селівачов М. Р. Лексикон української орнаментики (іконографія, номінація, стилістика, типологія). – К., Ніжин, 2020.
1. Татенко В. О. Соціальна психологія націєтворення: суб'єктно-вчинковий підхід : монографія / В. О. Татенко ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2020. 140 с.